

Výroční zpráva ZO ČSOP Veronica za rok 2013

veronica
EKOLOGICKÝ INSTITUT

Výroční zpráva Základní organizace Českého svazu ochránců přírody Veronica za rok 2013

Veronica vznikla v roce 1986 jako regionálně zaměřený časopis s ambicí spojit kulturu s ochranou přírody a kultivovanou formou šířit ekologickou osvětu. Na aktivity ekologické poradny a ekologického centra Veronica, rozvíjené po listopadu 1989, navázal v roce 1999 Ekologický institut Veronica (EIV) jako profesionální pracoviště ZO ČSOP Veronica.

EIV je odbornou a vzdělávací institucí nabízející interpretaci odborných environmentálních témat. Působí v Brně a Hostětíně a věnuje pozornost městskému i venkovskému prostředí. Využívá činnost v širokém záběru od místního detailu po mezinárodní souvislosti, z Hostětína po Evropu, od praktické péče o přírodu po umělecké zpracování tématu. Hlavním posláním je podpora šetrného vztahu k přírodě, krajině a jejím přírodním a kulturním hodnotám.

Obsah

Naše úspěchy v roce 2013

I. Ochrana přírody a krajiny

Mojmír Vlašín, Kateřina Pařízková, Marie Křiváková

II. Ochrana klimatu a efektivní využívání energie

Yvonna Gaillyová, Jan Hollan, Kateřina Fojtů

III. Zelená domácnost, zelený úřad, zelená firma

Petr Ledvina

IV. Podpora místní ekonomiky

Marie Křiváková, Kateřina Pařízková

V. Časopis Veronica

Za redakční radu Yvonna Gaillyová

VI. Centrum Veronica Hostětín

Hana Machů, Renata Bolečková, Eliška Balharová

VII. Ekologická poradna

Petr Ledvina, Hana Sekerková a tým poradců a poradkyň

VIII. Vzděláváme

IX. Finanční zpráva

Radka Batelková, Marie Holíková, Jana Maděrová

X. Zaměstnanci/zaměstnankyně v roce 2013

XI. Rada Ekologického institutu Veronica

XII. Poděkování

Fotografie: archiv ZO ČSOP Veronica; fotografie zachycují pestrou činnost ZO ČSOP Veronica. Fotografie na obálce: snídaně v sadu v Hostětíně v rámci dobrovolnického víkendu.

Naše úspěchy v roce 2013

Založili jsme Klub přátel Veronica a získali jsme první desítky pravidelných individuálních finančních dárců.

Vydali jsme třetí přepracované vydání unikátní studie *Co přinesly projekty v Hostětíně – 20 let na cestě k energetické nezávislosti* a spustili jsme nový hostětínský web.

Časopis Veronica se stal ještě více nezávislým – mnohem vyšší podíl nákladů kryje předplatné a dary čtenářů, mnohem vyšší je i podíl dobrovolné práce na jeho vydávání.

V certifikované ukázkové přírodní zahradě u Centra Veronica Hostětín byla v roce 2013 odchycena samice užovky obojkové, která měřila 131 cm, což je nejvyšší naměřená hodnota v České republice.

Zrealizovali spotřebitelskou kampaň Umění vybírat, zaměřenou na ekologické nakupování mladší cílové skupiny. Vznikly nové webové stránky www.umenivybirat.cz, stejnojmenný videoklip, originální výstava s tématem ekologického nakupování a tištěná publikace *Umění vybírat – Jak se ekologicky a odpovědně orientovat při každodenních nákupech*.

V internetové Ekomapě www.ekomapa.org, která zobrazuje ekologické služby, přírodní zajímavosti a další místa související s ochranou životního prostředí, je už přes 2 500 jednotlivých záznamů.

V Brně funguje díky naší podpoře a iniciaci již pět skupin komunitou podporovaného zemědělství.

Elektronický zpravodaj RozVerky má již přes 7000 odběratelů.

I. Ochrana přírody a krajiny

Ochrana přírody a krajiny je široký pojem zahrnující nejen práci v terénu, ale také šetrné hospodaření v krajině a minimalizaci dopadů spotřeby na ekosystémy. Ekologický institut Veronica se ochraně přírody věnuje na koncepční i praktické úrovni. Jako jedna ze základních organizací Českého svazu ochránců přírody se podílíme i na činnosti jeho ústředních orgánů.

www.veronica.cz/ochranaprirody/ www.veronica.cz/prirodnizahrady/

Ochrana zvláště chráněných živočichů

Výzkum a ochrana užovky stromové

Naše spolupráce se Správou národního parku Podyjí pokračovala s cílem doplnit chybějící údaje o výskytu těchto užovek ve vybraných přírodních fenoménech údolí řeky Dyje. Podařilo se udržovat suché zídky a pečovat o líhniště pro užovky stromové na jejich nejvýznamnější české lokalitě – vinici Šobes. Ve spolupráci s Národním parkem Thayatal jsme zorganizovali exkurzi na tuto lokalitu pro Rakušany, což se setkalo s velkým úspěchem a přes nepříznivé počasí se podařilo najít nejen užovky stromové, ale i ostatní tři druhy našich užovek.

Na záchranném programu užovky stromové jsme spolupracovali také se Správou CHKO Bílé Karpaty. Ve Vlárském průsmyku jsme vybudovali další líhniště pro tyto hady. V Lomu pod Okrouhlou jsme provedli managementový zásah – kosení a odstranění biomasy. Prováděli jsme pravidelný monitoring a v rámci faunistického průzkumu hledali další lokality.

Výzkum a ochrana netopýrů a vrápenců

Starali jsme se o 4 významná zimoviště netopýrů a vrápenců (Machosluj, Stříbrnice, Maršovská vodní, Valerie) a zopakovali jejich každoroční sčítání. V roce 2013 jsme se ujali a ošetřili 65 netopýrů tří druhů, další tři případy jsme řešili telefonickou konzultací. Celkem jsme řešili 15 případů. Spolu se Správou CHKO Moravský kras a dalšími partnery jsme u Sloupsko-šošůvské jeskyně zorganizovali 17. ročník Evropské noci pro netopýry. Přilákala rekordních 464 účastníků, 35 % z nich tvořily děti a mládež.

Ochrana čápa bílého

V Jihomoravském kraji jsme v průběhu posledních dvaceti let vybudovali či se podíleli na vybudování 30 umělých podložek pro čápy bílé. Dalších 6 umělých podložek, které vybudoval někdo jiný, pravidelně sledujeme. V roce 2013 čápi úspěšně zahnízdili na patnácti hnízdech a vyvedli celkem 18 mláďat. Na konci roku se podařilo naše instalace rozšířit o další hnízdo v Modřicích ve spolupráci s městem Modřice. Jako odborní konzultanti jsme fungovali při instalaci hnízda v Plenkovicích, které instalovala obec na své náklady. Zda čápi tyto hnízdní podložky přijmou, se ukáže v následujících letech.

Přírodní zahrady

Veronica pokračovala v projektu, jehož cílem je podpora trvale udržitelného zahradničení, přenos zkušeností, ukázka příkladů dobré praxe, vzdělávání a certifikace přírodních zahrad. Naší inspirací byl projekt Natur im Garten, pomocí kterého vláda Dolního Rakouska a realizátoři projektu vytvořili ze svého regionu kraj přírodních zahrad. Od rakouských kolegů jsme obdrželi licenci k udělování certifikátů a plaket Přírodní zahrada. Tu má v Česku už bezmála 200 zahradníků, Veronica jich certifikovala již přes 100. Plaketou dávají majitelé zahrad najevo své postoje a podporu šíření myšlenky přírodního zahradničení. Veronica provozovala po celý rok také specializovanou zahradní poradnu pro otázky z oblasti správné péče o zahradu s ohledem k životnímu prostředí. V roce 2013 jsme realizovali přeshraniční česko-slovenský projekt s tématem přírodních zahrad, tentokrát se slovenským partnerem (CEA) z Trenčína. Těžištěm bylo vzdělávání, certifikace zahrad ve Zlínském kraji a přenos modelu na Slovensko. V kraji bylo certifikováno celkem 25 přírodních zahrad, z toho 3 školní, 1 městská, dále profesionální zahradnictví a ukázková přírodní zahrada v našem Centru Veronica Hostětín. V rámci projektu bylo vyškoleny 5 certifikátorů, z toho dva na Slovensku. Na našich webových stránkách (na Ekomapě) funguje přehledná mapa přírodních zahrad.

Při příležitosti otevření Ukázkové přírodní zahrady Centra Veronica Hostětín jsme uspořádali **Zahradní slavnost**, jejíž součástí byly komentované exkurze naší ukázkovou přírodní zahradou, stezka pro děti s tématem přírodního zahradničení, výroba biodiverzitních prvků a ochutnávka pomazánek, jídel a nápojů z bylinek a plevelů – této akce se zúčastnilo více než 250 návštěvníků.

Brněnský strom roku

Spolu s Regionálním sdružením ČSOP Brno jsme vyhlásili 14. ročník soutěže Brněnský strom roku. Největší přízně občanů se dočkal buk červený (*Fagus sylvatica*) v parku v Medláncích. V dobré spolupráci s městskou částí proběhlo v listopadu slavnostní vyhlášení tohoto Brněnského stromu roku. Akce byla zároveň vzpomínkou na naši zesnulou kolegyni Olgu Krejčířovou, která Brněnský strom roku několik let koordinovala.

Prodej a sázení jedliček

I v roce 2013 probíhalo v lese Školního lesního podniku Křtiny tradiční sázení vánočních jedliček. Tentokrát se sázelo na dvě etapy, protože v původním termínu na začátku dubna leželo v místě sázení ještě asi 25 cm sněhu. Akce se tedy zúčastnili jen odolnější jedinci. Ostatní měli možnost sázet o 14 dní později. Podařilo se vysadit celkem 240 jedliček. Zhruba stejné množství sazenic v kontejnerech se podařilo prodat před Vánocemi v naší Ekologické poradně Veronica. Tímto způsobem se Veronica podílí na navrácení původního jehličnatého stromu jedle bělokoré do našich lesů.

Invazní rostliny

V rámci projektu „Ochrana biodiverzity významných ekosystémů regionů Rajecká dolina a Luhačovské Zálesí“ jsme pro žáky základních a středních škol vytvořili nový výukový program Invazní rostliny. Program jsme lektorovali na deseti školách mikroregionu Luhačovské Zálesí, přičemž jsme seznámili 342 žáků a studentů s termíny invaze a invazní druh a na příkladu pohybové hry jim vysvětlili příčiny, průběh a důsledky invaze. Mnohé rostliny si také v reálu prohlédli.

Divadlo o ochraně přírody

V rámci festivalu Ekofilm v Ostravě v říjnu 2013 zahrál veroničí divadelní soubor (VERDIS) pro zcela konsternované publikum dvě představení hry Mojžíra Vlašína: Broučci aneb pohádka se špatným koncem. Hra pojednávala o vědecké konferenci pořádané různými skupinami hmyzu, které se nemohou dohodnout, zda je člověk škodlivý či užitečný, zda jej mají hubit či naopak podporovat. Jako příklad si vybrali Šumavu, kde se jedněm jeví lidská činnost jako zcela devastující, zatímco kupříkladu kůrovcům se zdá, že vysazováním smrků (jejich potravy) je člověk velice užitečný živočich. Na závěr všechny postavy skončí hroznou smrtí ve feromonovém lapáku.

II. Ochrana klimatu a efektivní využití energie

Základním východiskem našeho programu je ochrana zemského klimatu snížením emisí oxidu uhličitého. Podporujeme alternativy, které eliminují spalování fosilních paliv a přispívají k efektivnímu využití energie. Poskytujeme vzdělávání a osvětu, ale tématu se věnujeme také prakticky. Naším specifikem jsou pasivní stavby a ekologické stavitelství. Soustředujeme se na regionální úroveň, rozvíjíme koncept energeticky soběstačného území. Zkušenosti z modelových ekologických projektů v Hostětíně využíváme v městském prostředí. Publikujeme a pro veřejnost komentujeme překlady nejnovějších dokumentů ze světového dění v oblasti ochrany klimatu na www.veronica.cz/klima/. Veronica se je členem České klimatické koalice (www.zmenaklimatu.cz).

www.veronica.cz/energie/ www.veronica.cz/klima/

Hodina Země

Již po čtvrté jsme koordinovali českou část celosvětové akce vyhlášené WWF na podporu ochrany klimatu – Hodiny Země. Jedná se o symbolický čin, který je signálem pro veřejné činitele, že je třeba věnovat více pozornosti ochraně životního prostředí, zejména ochraně klimatu. Tentokrát jsme úzce spolupracovali s Klimatickou koalicí. Zapojené obce i firmy slíbily, že budou šetřit životní prostředí nejen hodinu, ale i během celého roku, své závazky deklarovali také jednotlivci. V sobotu 23. března 2013 se do Hodiny Země zapojilo přes 150 českých obcí, ve kterých dohromady žije čtvrtina obyvatel České republiky. Akci podpořilo více než 130 firem a konala se i řada doprovodných aktivit pro veřejnost. Na hodinu zhasly významné památky, jako chrám svaté Barbory v Kutné Hoře nebo Vítkovické pece a poprvé i všechny významné dominanty v Praze, včetně Hradčan. Veškeré informace a závazky jsou na www.hodinazeme.cz.

Vzdělávání o ochraně klimatu

Uspořádali jsme dva semináře „Pod pokličkou – ochrana ovzduší a mění se klima na jižní Moravě“, které se věnovaly tématům ochrany klimatu a zlepšování stavu ovzduší v Jihomoravském kraji. Účastníci měli možnost vyslechnout přednášky a následně diskutovat s odborníky. K dispozici veřejnosti byly už i první závěry 5. hodnotící zprávy Mezivládního panelu pro klimatickou změnu. Hovořilo se i o dopadech změny klimatu na Českou republiku a zejména pak na oblast jižní Moravy, zejména o vážném problému hrozícího sucha. V další části byly zmíněny konkrétní projekty, které by na jižní Moravě pomohly k zlepšování kvality ovzduší. Semináře konané ve spolupráci s RS ČSOP v Brně se uskutečnily 12. a 13. listopadu 2013 v Hodoníně a Brně, celkem se jich zúčastnilo přes 60 osob, zejména úředníků a starostů jihomoravských obcí.

Veškeré vzdělávací a osvětové materiály publikujeme na našem webu www.veronica.cz/klima

Rozvíjeli jsme téma významu, výroby a využití **biouhlu** – zuhelnatělých zbytků suché biomasy. Jeho význam tkví nejen ve zlepšování kvality půdy, ale rovněž jako cesty k dlouhodobému ukládání uhlíku do půdy, čili zmírňování klimatické změny. Veřejnost jsme s výrobou a užitím biouhlu seznámili na několika workshopech v Brně i v Hostětíně, kde jsme tomuto tématu věnovali další ročník konference Udržitelná energie a krajina (Hostětín, únor 2013). Informace jsou dostupné na www.veronica.cz/uhel

Stáž v přední světové organizaci zabývající se alternativními zdroji energie – CAT

V průběhu podzimu (září – říjen) absolvovali 4 naši pracovníci zahraniční stáž v Centru alternativních technologií (CAT) nacházejícího se u města Machynlleth ve Walesu ve Velké Británii. Seznámili se s novou verzí konceptu Zero Carbon Britain. Dále se věnovali výměně zkušeností ve vzdělávání o změně klimatu a obnovitelných zdrojích energie pro veřejnost i pro všechny stupně škol včetně magisterského programu a absolvovali pro inspiraci několik krátkých kurzů k tématu ekologického stavění – nabíjená hlína, stavění ze slaměných balíků a výroba biouhlu. Dva kolegové absolvovali týdenní modul magisterského kurzu na téma Energie a životní prostředí. Pracovali jsme i na rozvoji další spolupráce, připravili návštěvu britského experta v ČR.

Spolupráce v rámci Klimatické koalice

Klimatická koalice (Klik) je platformou českých nestátních neziskových organizací, které se zabývají zejména ochranou životního prostředí, rozvojovou spoluprací a humanitární pomocí. Jsme nadále jedním z členů, podílíme se na formulaci společných projektů. Přispěli jsme k ustanovení vědeckého fóra, které od září 2013 pro česká média a jejich prostřednictvím pro veřejnost komentuje postupně zveřejňovanou 5. hodnotící zprávu Mezivládního panelu pro klimatickou změnu (IPCC).

Stavění a energie

V Centru Veronica využíváme unikátní zkušenosti se šestiletým provozem budovy postavené v pasivním standardu. Poskytujeme zde poradenství, nabízíme exkurze a dny otevřených dveří či ubytování v pasivním domě. Monitorujeme chování domu (teploty, koncentraci CO₂ v kanceláři či přednáškovém sále) a spotřebu domu (teplo, elektřina, spotřeba vody, množství využití dešťové vody). Na webu www.hostetin.veronica.cz/zive jsme spustili online aplikaci ke sledování výkonu FVE a vytopny i spotřebu energií v pasivním domě. Data rovněž využíváme jako základ pro plánování dalších úspor a vylepšení.

V průběhu roku jsme připravili několik workshopů pro veřejnost zaměřených na přírodní stavitelství. V Brně proběhly v květnu a červnu dva workshopy zaměřené především na zhotovení hlíněných omítek, ale také například na využití dešťové vody, v Hostětíně v září stavěli účastníci workshopu přístřešek tvořený dřevěnou konstrukcí vyplňovanou slaměnými balíky omítanými hlínou. Vyzkoušeli tak všechny jmenované elementy přírodního stavitelství.

Vydali jsme zcela novou a originální publikaci *Co s okny – upravená stará okna lepší než nová*.

III. Zelená domácnost, zelený úřad, zelená firma

Ekologický institut Veronica poskytuje poradenství a ukazuje praktické příklady v oblasti snižování spotřeby, změny spotřebitelského chování, šetrného provozu domácností, firem a úřadů. Zprostředkováváme veřejnosti vědecké poznání a vedeme k samostatnému promýšlení environmentálních souvislostí spotřebitelského chování. Šetrnými návody se sami řídíme v Domě ochránců přírody v Brně a v Centru Veronica Hostětín.

www.veronica.cz/nakupovani/ www.veronica.cz/zeleneuradovani/ www.umenivybirat.cz

Zelená domácnost

Během roku jsme zrealizovali velkou spotřebitelskou kampaň Umění vybírat, zaměřenou na ekologické nakupování mladší cílové skupiny. Vznikly nové webové stránky www.umenivybirat.cz, stejnojmenný videoklip, originální výstava s tématem ekologického nakupování a tištěná publikace *Umění vybírat – Jak se ekologicky a odpovědně orientovat při každodenních nákupech*. Uspořádali jsme 15 přednášek o ekologickém provozu domácností pro rodiče s dětmi, 10 přednášek pro seniory a 6 přednášek o Ekomapě a Desateru domácí ekologie. Do internetové Ekomapy jsme zmapovali 10 konkrétních nákupních míst v Brně (např. místa, kde lze koupit eko-kosmetiku, recyklovaný papír či kde jsou fairtradové kavárny).

Zelený úřad, zelená firma

Zelené úřadování ve veřejných institucích prosazujeme v partnerství se Sítí ekologických poraden (STEP). Pro STEP jsme připravili dva metodické listy a dva učební texty v oblasti vzdělávání veřejné správy – „Příklady a případové studie“ a „Od teorie k praxi II.: energie, úklid, interiéry, doprava, kancelářská technika“. Se STEP jsme spolupracovali na zavádění environmentálně šetrného provozu v příspěvkových organizacích statutárního města Opava. Jako lektori jsme šestkrát školili na téma ekologického provozu institucí.

Spolupracovali jsme s Jihomoravským krajem na druhém ročníku soutěže „Environmentální chloubka našeho regionu aneb čím jsme jedineční?“. Pomohli jsme formulovat zadání a hodnotili jsme přihlášky.

Pro cestovní Agenturu Zabloudil jsme připravili týdenní vzdělávací kurz v oblasti ekologicky šetrného provozu ubytovacích zařízení, tj. hotelů, penzionů či kempů.

IV. Podpora místní ekonomiky

Život probíhá v regionu či místě. Udržitelnost a spokojený život spočívají ve znalosti místa po stránce „místního dědictví“ (přírodní danosti, místní tradice, historie, kulturní specifika místa) i po stránce „reálného fungování“ (sociální aspekty šetrnějšího života, možnosti lokálních ekonomik, skutečné možnosti obecní správy a jejich využití, legislativa, občanská angažovanost místní komunity). Ekologický institut Veronica šíří environmentální aspekty regionálního rozvoje jak po obsahové, tak po procesní stránce.

www.hostetin.veronica.cz/studie/

Komunitou podporované zemědělství

Na první brněnskou skupinu komunitou podporovaného zemědělství (KPZ) Podporujeme svého sedláka, kterou jsme založili v roce 2012, jsme v roce 2013 navázali založením dalších skupin – jedné tzv. firemní, jedné na Masarykově univerzitě a dvou občanských. Principem KPZ je partnerství mezi drobným zemědělcem a spotřebiteli, kteří spolu sdílejí výnosy i rizika hospodaření. Sedlák produkuje potraviny pro konkrétní lidi ve svém okolí, kteří mu prostřednictvím platby předem zajistí finanční stabilitu.

K tématu KPZ jsme v průběhu roku uspořádali řadu přednášek, zpracovali případové studie a zejména vydali *Manuál pro zakládání skupin komunitou podporovaného zemědělství*. Cesta k partnerství mezi spotřebitelem a zemědělcem. Manuál vznikl ve spolupráci s dalšími pionýry toho způsobu zásobování čerstvými potravinami.

Brněnský Biojarmak

Dvacátý druhý ročník Biojarmarku byl oproti minulým ročníkům speciální. Kromě propagace ekologického zemědělství a ekozemědělců, jsme Brňanům představili unikátní a rozrůstající se alternativní potravinovou síť, která je propojena se zemědělci z okolí. Poradili jsme tak, kde v Brně nakupovat místní a ekologicky šetrně pěstované potraviny každý den. Biojarmark proběhl 5. října na nádvoří Domu pánů z Kunštátu a zúčastnilo se ho více než 800 návštěvníků.

Hostětínskou cestou

Začali jsme s realizací projektu „Hostětínskou cestou – rozvojem místní ekonomiky k udržitelnosti organizace i regionu“, který je financován v rámci Programu švýcarsko-české spolupráce. Zjišťujeme možnost zvýšení odběru zemědělských přebytků od místních drobných pěstitelů a chovatelů do kuchyně Centra Veronica Hostětín, případně pro naše návštěvníky. Nakupujeme od místních hospodyněk domácí moučníky, snažíme se rozvíjet spolupráci s občany Hostětína a mikroregionu Bojkovsko.

Pokračujeme v metodické podpoře práce tří hostětínských děvčat (středoškolských studentek), která sbírají vzpomínky pamětníků, hostětínských seniorů. V době velikonočních svátků jsme uspořádali další setkání rodáků, kdy jsme spolu s nimi vzpomínali na tradice udržované během roku.

Vytvořili jsme také balíček atraktivních doprovodných programů pro návštěvníky, aby si prodloužili pobyt v regionu. Tyto doprovodné programy jsou vystaveny na schopnostech a dovednostech místních lidí – např. zpracování ovčí vlny filcováním, drátkování, zpracování bylinek a ovoce, vycházka do krajiny s ornitologem, botanikem, historicko-etnografická vycházka do krajiny, exkurze za plazy Bílých Karpat, pozorování noční oblohy s hvězdáři.

Tradice Bílých Karpat

Podílíme se na činnosti Občanského sdružení Tradice Bílých Karpat, spolku podporujícího tradiční zemědělskou a řemeslnou produkci a zejména rozvoj tradičního ovocnářství. Připravili jsme projekt přeshraniční spolupráce „Tradice Bílých Karpat – regionální značka pro společný rozvoj“, podílíme se na jednání s představiteli Zlínského kraje o podpoře regionální produkce a odběru regionálních výrobků a potravin pro potřeby Krajského úřadu, poskytujeme občanskému sdružení zázemí kanceláře a seminárních prostor Centra Veronica Hostětín.

Jablečná slavnost

Již dvanáctý ročník tradiční slavnosti představil dvěma a půl tisícům návštěvníků nejen hostětínské mošty a další výrobky se značkou Tradice Bílých Karpat, ale i některá řemesla, jejichž ukázky byly při akci k vidění. Výrobky se značkou Tradice Bílých Karpat vznikají díky práci regionálních zemědělců, řemeslníků či firem a odkazují na místní krajinu, tradice a dovednosti. Akce byla věnována i ekologickému vzdělávání dospělých i dětí, pro které byla připravena řada zajímavých aktivit. Návštěvníci si mohli poslechnout vystoupení folklórních souborů a několika kapel, ochutnat hostětínské jablečné moučníky, bioguláš, kyselici a vegetariánské speciality. Při organizaci akce vypomohlo přes 100 dobrovolníků. Slavnost jsme uspořádali ve spolupráci s o.s. Tradice Bílých Karpat a obcí Hostětín.

Mezinárodní spolupráce

V rámci projektu podporovaného z programu Grundtvig jsme pokračovali ve výměně zkušeností v tématu „udržitelný životní styl“ s partnery z neziskových organizací z Maďarska, Portugalska a Polska. V Hostětíně jsme v červnu uspořádali týdenní závěrečné setkání projektu a představili jsme účastníkům velké množství příkladů udržitelného života jak v Hostětíně, tak v celém regionu.

V. Časopis Veronica

Časopis pro ochranu přírody a krajiny Veronica je environmentálně orientované celorepublikové periodikum. Sleduje dlouhodobé trendy i aktuální problémy ochrany přírody a krajiny. Zapojením literárních a výtvarných proků chce podnítit k prožívání a poetickému vnímání přírody a krajiny.

www.casopis.veronica.cz/

V roce 2013 jsme časopis Veronica vydávali již 27. rok. V rámci ročníku vyšla dvě dvojčísla a dvě jednoduchá čísla. Hlavní témata jednotlivých vydání: 1 – ekologické vinohradnictví a biovinářství, 2-3 – Národní park Podyjí, 4 – velké šelmy v ČR, 5-6 – krajina po těžbě. Autorem obálek byl Jan Dungel.

Pro Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR jsme připravili tematické přílohy časopisu Veronica věnované velkoplošným zvláště chráněným územím.

Nově časopis vychází bez zázemí profesionální redakce, zato s velkým využitím expertních i redaktorských kapacit členů redakční rady. Součástí nových webových stránek www.casopis.veronica.cz je i archiv, který mapuje celou historii časopisu. Všechny články jsou nyní pro předplatitele dostupné na webu.

Elektronický zpravodaj Rozverky

V průběhu roku vycházel pravidelně co tři týdny elektronický zpravodaj, který putuje na více než 7 000 e-mailových adres. Příjemci jsou informováni o aktuálních kampaních, projektech a veřejných akcích s environmentálním a sociálním rozměrem. Dostávají také pozvánky na akce Ekologického institutu Veronica a spřátelených neziskových organizací. Ekologická poradna tudy pravidelně rozesílá řešení zajímavých aktuálních dotazů. K odběru zpravodaje se mohou lidé jednoduše přihlásit na webových stránkách www.veronica.cz/rozverky

veronica XXVII. ročník 2013
Číslo 5-6
Cena 130 Kč
CASOPIS PRO OCHRANU PŘÍRODY A KRAJINY

2	7	24	59	5-6
Ekologie obnovy ekosystémů	Rekultivace věc neznámá?	Pískovna pro biodiverzitu	Perla přírody na okraji Brna	

Krajina po těžbě

www.veronica.cz

VI. Centrum Veronica Hostětín

Posláním Centra Veronica Hostětín je ukazovat na praktických příkladech, realizovaných projektech a výsledcích jejich monitorování, že vztah k přírodě, místním zdrojům a tradicím spolu s ohleduplným hospodařením může chránit životní prostředí a globální klima, ekonomicky stabilizovat venkov a řešit nezaměstnanost i v poměrně odlehklých oblastech.

www.hostetin.veronica.cz

Modelové projekty v Hostětíně

Pokračujeme v rozvoji a monitorování ekologických projektů v obci – kořenové čistírny odpadních vod, obecní výtopny na biomasu, BIO moštárny, solárních instalací, pasivní budovy našeho centra, ukázkové přírodní zahrady a dalších s cílem poskytnout odborné i laické veřejnosti nezávislá konkrétní data, výsledky měření a praktické poznatky z provozu. Díky podpoře z Programu švýcarsko-české spolupráce jsme pro přehlednější monitoring ekologických projektů vytvořili online aplikaci ke sledování výkonu fotovoltaické elektrárny a výtopny i monitoring spotřeby energií v pasivním domě. Na kořenové čistírně i ve výtopně jsme po dohodě a ve spolupráci s obcí Hostětín zajistili odborný návrh opatření pro zlepšení jejich chodu. Informovanost o přírodních systémech čištění odpadních vod jsme zlepšili i výsadbou políčka ukázkových mokřadních rostlin. Pro posílení spolupráce s obcí jsme se podíleli na uspořádání facilitovaného setkání občanů ke komunitnímu plánování.

Modelové projekty v Hostětíně představujeme i vyznavačům geocachingu, moderní mezinárodní hry na pomezí sportu a turistiky, která spočívá v použití navigačního systému GPS při hledání skryté schránky.

Vydali jsme třetí přepracované a aktualizované vydání studie *Co přinesly projekty v Hostětíně – 20 let na cestě k energetické soběstačnosti*. Publikace shrnuje poznatky, data a zkušenosti z unikátního komplexu realizovaných projektů a postupné přeměny Hostětína v ekologickou obec. *www.hostetin.veronica.cz/studie*

Vzdělávání

Pro 6700 návštěvníků jsme připravili řadu vzdělávacích akcí. Vedli jsme 22 exkurzí po hostětínských modelových ekologických projektech. Uspořádali jsme 8 jednodenních seminářů, 14 vícedenních vzdělávacích či osvětových akcí (například 11. ročník konference Venkovská krajina, 4. ročník konference Udržitelná energie a krajina, 7. ročník Letní školy ochrany přírody, 12. ročník Jablečné slavnosti, vícedenní semináře aj.), 5 pobytových akcí pro rodiče s dětmi a další cílové skupiny. Navštívili je zastupitelé obcí a úředníci, odborníci z firem i neziskových organizací, učitelé i široká veřejnost včetně rodičů s dětmi.

Školám jsme poskytli 49 výukových programů (Prima klima, Udržitelný rozvoj, Obnovitelné zdroje energie, Piju mošty, což Ty?, Remesla našich předků, Živá zahrada, Bylinky naší babičky), které byly často doplněny exkurzemi, jež formou hry seznámily žáky a studenty s hostětínskými projekty. Připravili jsme 3 ekologicky zaměřené pobytové programy pro žáky základní školy a střední školy a 2 výtvarné plenéry pro žáky základní umělecké školy.

Vytvořili jsme novou interaktivní exkurzi pro studenty středních škol *Kdyby tisíc Hostětínů...*, která motivuje žáky hledat alternativní řešení obecní infrastruktury přímo ve jejich obcích.

Kromě akcí ve standardní nabídce jsme „šili“ vzdělávání na míru. Centrum sloužilo i jako základna pro terénní praktika a workshopy řady vysokých škol, školení firem a dalších institucí.

Prostory našeho centra využilo také 13 nejen místních rodin (oslavy, křtiny, trachty), dvě akce zde uspořádala obec nebo místní spolky.

Jsme členy celorepublikové sítě environmentálních středisek Pavučina, Lísky – občanského sdružení pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu ve Zlínském kraji a projektu Ekopobyt, který sdružuje pobytová střediska environmentální výchovy. Jako členové Lísky se účastníme osvětových kampaní Ptáci, žijí tady s námi; Stromy; Fair Trade a kampaně Přírodní zahrady, ve které jsme krajským garantem.

Jsme koordinátory programu Ekoškola (www.ekoskola.cz) pro Zlínský kraj. Ekoškola (Eco Schools) je mezinárodní program, který vede k systematickému zlepšování stavu školy v oblastech odpadů, vody, energie a prostředí školy, a to především prostřednictvím činnosti žáků. Program podporuje spolupráci žáků, učitelů, vedení školy i místní komunity. Zároveň jsme se v roce 2013 stali koordinátory projektu Ekoškolky ve Zlínském kraji. Tento projekt zaštiťuje Sdružení Tereza a jeho cílem je rozšířit mezinárodní program Ekoškola do mateřských škol. Podílíme se na vytváření metodických podkladů pro učitele a pilotování programu v mateřských školách.

Ukončili jsme projekt „Slova hýbají, příklady táhnou – modelové projekty udržitelného rozvoje jako zdroj vzdělávání a motivace“, který byl spolufinancován v rámci Programu švýcarsko-české spolupráce a v jehož rámci jsme připravili řadu nových vzdělávacích programů, rozvíjeli jsme spolupráci s ostatními organizacemi v regionu, s akademickou sférou i s médii. Pro zlepšenou propagaci programů EVVO a informovanost o environmentálních tématech jsme aktualizovali webové stránky a vytvořili nový moderní design s přehledným členěním.

Udržitelný cestovní ruch

Na zakázku několika mezinárodních institucí jsme v Hostětíně uspořádali setkání ke Strategii rozvoje udržitelného turismu v Karpatech. Během setkání jsme se zástupci státní správy (Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Správy CHKO Bílé Karpaty), samosprávy (krajský úřad, zástupci obcí a MAS Bojkovsko, Hornolidečsko a Ploština), turistických informačních center, Centrály cestovního ruchu Východní Moravy, agentury Czech Tourism, neziskových organizací a dalších diskutovali o nově vznikající Strategii rozvoje udržitelného turismu v Karpatech. Zahájili jsme také debatu o významu regionálních značek pro šetrnou turistiku.

VII. Ekologická poradna

Naším cílem je preventivní ochrana životního prostředí, nabízíme rady, analýzy i dlouhodobější konzultace. Poradna v Domě ochránců přírody v Brně je pro veřejnost otevřena každý pracovní den; je dostupná telefonicky, e-mailem i přes www rozhraní. Návštěvníci poradny mají k dispozici rozsáhlou knihovnu a studovnu s WiFi připojením. Ekologické poradenství poskytujeme také na našem pracovišti v Hostětíně. Poradna naplňuje standardy Sítě ekologických poraden (STEP) a podílí se na vedení této střeškové organizace.

www.veronica.cz/poradna/

Ekologická poradna Veronica je dlouhodobě jednou z hlavních poraden v rámci Sítě ekologických poraden (STEP). Na činnosti této sítě se také významně podílí.

V roce 2013 jsme odpověděli 1061 dotazů. Nejvíce jich směřovalo do oblasti odpadů a zemědělství. Druhou příčku obsadily přírodní zahrady, energetika a otázky životního prostředí obecně.

Struktura poradenských dotazů

Téma	Počet dotazů	Procenta
odpady, recyklace	191	18 %
zemědělství, ovocnářství	176	17 %
zahrady, včetně přírodních	115	11 %
energie, stavitelství, klima	99	9 %
živočichové	96	9 %
domácnost, ekospotřebitel, značení	71	7 %
ochrana přírody, pozemkové spolky	54	5 %
zeleň, kácení	52	5 %
voda, praní, čištění	46	4 %
ostatní	161	15 %
Celkem	1061	100 %

Do konce října 2013 umožnil provozování poradny projekt Environmentální poradenství jako nástroj individuálního a dalšího vzdělávání – aktivně, profesionálně a místně zakotveně. Projekt byl spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. Od listopadu do prosince byla poradna financována především z darů individuálních dárců, proto musel být její provoz časově upraven.

Ekomapa

Poradna rozvíjí, aktualizuje a využívá unikátní informační nástroj – internetovou ekomapu dostupnou na adrese www.ekomapa.org. Ve více než čtyřiceti kategoriích z oblastí ekospotřebitel, odpady, příroda, stavby, instituce a další je zde vizualizováno více než 2500 zajímavých a důležitých záznamů z celé republiky. Uživatelé mohou do mapy sami vkládat nové objekty.

Studánková poradna

Po celý rok 2013 fungovala pravidelně každé pondělí. Nejčastěji se lidé ptali na množství dusíkatých látek v pitné vodovodní vodě, zajímali se také o prameny s hořčnatou vodou. Opakovaně tazatele zajímá kvalita vody povrchových pramenů, o které je známo, že se poslední roky stále zhoršuje. Studánková poradna také konzultovala maturitní, bakalářské a magisterské práce zaměřené jak na kvalitu vody pramenů, tak na geografické rozmístění studánek a jejich mapování.

Celkem 375 studánek s fotografií a informacemi o kvalitě vody je aktuálně zaznamenáno v Ekomapě (www.ekomapa.org), fotografie a rozborů vody jsou pravidelně aktualizovány.

Elektronický a kamenný obchod

V našem elektronickém obchodě jsme zpracovali objednávky od více než 300 zákazníků. Pravidelně přitom informujeme zákazníky emailem o něm zboží. Do kamenného obchodu, který je součástí ekologické poradny, jsme přijali množství nových knižních titulů, výrobků chráněných dílen a fairtradového zboží. V Ekologickém antikvariátu Zelený sysel, který má charakter veřejné sbírky, jsme během roku prodali více než 330 knih.

VIII. Vzděláváme a propojujeme

Stáže studentů Masarykovy univerzity

Ve spolupráci s Katedrou environmentálních studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity a díky projektu „Mezioborová síť pro policy development v udržitelném rozvoji“ probíhaly odborné školící stáže studentů magisterského oboru Environmentální studia – jarní a podzimní. Studenti se aktivně zapojovali do chodu organizace a podíleli se na pestré škále činností souvisejících s vedením neziskové organizace i jejím každodenním chodem. Stáž obsahovala část teoretickou a praktickou a probíhala v Brně a v Hostětíně. Studenti měli možnost podílet se a pracovat na tématech ochrany přírody, ochrany klimatu, ekologického poradenství, projektového managementu a administrativě a redakčních činnostech časopisu Veronica. Další studenti vykonali v Hostětíně specializovanou praktickou stáž zaměřenou na ovocnářství.

Další aktivity

Ekologický institut Veronica a jeho pracovníci se podílí na vedení a činnosti řady nevládních asociací a sítí. Pracujeme v Radě Zeleného kruhu, Předsednictvu Ústřední výkonné rady ČSOP, Výkonném výboru Síť ekologických poraden STEP. Podílíme se na činnosti sdružení Ramsarského výboru, sdružení Pavučina, sdružení Líska, Tradice Bílých Karpat, Klimatické koalice.

Studentky-stážistky na brněnském Biojarmarku

IX. Finanční zpráva

Přepočten na EUR kurzem ČNB k 31. 12. 2013, 1 EUR = 27,425 Kč.

Výsledovka

	částka v tisících Kč	částka v tisících EUR
NÁKLADY		
Materiálové náklady	1 344	49,0
Služby ostatní	2 002	73,0
Tisk	741	27,0
Mzdové náklady včetně soc. a zdrav. pojištění	4 708	171,7
Ostatní náklady	88	3,2
Odpisy	925	33,7
Daně a poplatky	5	0,2
Daň z příjmu	26	0,9
Poskytnuté členské příspěvky	19	0,7
NÁKLADY CELKEM	9 858	359,5
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK PŘED ZDANĚNÍM	481	17,5
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK PO ZDANĚNÍ	481	17,5
OBRAT	10 339	377,0
VÝNOSY		
Nadační příspěvky, dary od právnických a fyzických osob		
Nadace Partnerství	1 532	55,9
Nadace Veronica	121	4,4
OBEC HOSTĚTÍN	117	4,3
Ostatní dobrovolné příspěvky a dary	42	1,5
Příspěvky celkem	1 812	66,1
Dotace		
Dotace ze státního rozpočtu ČR	2 793	101,8
Dotace z rozpočtu města Brna	50	1,8
Dotace celkem	2 843	103,7
Členské příspěvky	11	0,4
Služby		
Tržby z prodeje časopisu Veronica a ostatních vlastních tiskovin a za zboží	979	35,7
Tržby za služby Centra Veronica Hostětín (strava, ubytování, pronájem, exkurze)	1 556	56,7
Služby pro Síť ekologických poraden ČR	180	6,6
Služby ostatní	1 968	71,8
Služby celkem	4 683	170,8
Výnosy z finančního majetku celkem	30	1,1
Odpisy majetku pořízeného z dotací	856	31,2
Ostatní výnosy	13	0,5
Aktivace našich tiskovin	-1	0,0
Aktivace vnitroorganizačních služeb	92	3,4
VÝNOSY CELKEM	10 339	377,0
OBRAT	10 339	377,0

Nevyčerpané obdržené dotace dary jsou převedeny do dalších let

Přehled o aktivech a pasivech k 31. prosinci 2013

A K T I V A	Částka v tisících Kč k 31.12.2012	Částka v tisících Kč k 31.12.2013
Dlouhodobý nehmotný majetek	28	28
Dlouhodobý majetek		
Stavby	24 792	24 792
Drobný dlouhodobý majetek	2 832	2 947
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	881	881
Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0
Pozemky	0	0
Umělecká díla	1	1
Dlouhodobý majetek celkem	28 506	28 621
Dlouhodobý finanční majetek	103	103
Oprávky k dlouhodobému majetku		
Oprávky ke stavbám	-5 437	-6 288
Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-2 832	-2 947
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	-537	-610
Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-8 806	-9 845
Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku	-28	-28
Zásoby celkem	383	437
Pohledávky		
Odběratelé	79	142
Pohledávka nevyúčtovaných dotací ze státního rozpočtu	3 926	1 354
Ostatní pohledávky	2 943	2 473
Jiné pohledávky	34	93
Poskytnuté provozní zálohy	31	31
Dohadné účty aktivní	35	35
Pohledávky celkem	7 048	4 128
Krátkodobý finanční majetek		
Pokladna	51	130
Účty v bankách	1 625	3 412
Ceniny	0	0
Krátkodobý finanční majetek celkem	1 676	3 542
Jiná aktiva celkem	37	32
AKTIVA CELKEM	28 947	27 018
P A S I V A	Částka v tisících Kč k 31.12.2012	Částka v tisících Kč k 31.12.2013
Jmění		
Vlastní jmění	3 591	3 628
Fondy	20 993	20 162
Jmění celkem	24 584	23 790
Výsledek hospodaření	-1 852	-1 372
Rezervy	0	0

Krátkodobé závazky		
Dodavatelé	301	92
Ostatní závazky	28	6
Zaměstnanci	222	245
Závazky k institucím soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	107	121
Ostatní přímé daně	16	19
Daň z přidané hodnoty	19	44
Daň z příjmu	0	26
Dohadné účty pasivní	0	11
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	410	650
Krátkodobé závazky celkem	1 103	1 214
Ostatní dlouhodobé závazky	0	0
Jiné závazky	513	0
Jiná pasiva celkem	4 599	3 386
PASIVA CELKEM	28 947	27 018

Přestože nemáme ze zákona povinnost auditu účetnictví, naše účetnictví auditem prošlo a celá účetní závěrka včetně příloh a výroku auditora je k dispozici v sídle naší organizace a na webu.

Obálka vydané publikace Co s okny

X. Zaměstnanci / zaměstnankyně v roce 2013

Radka Batelková, Eliška Balharová, Renata Bolečková, Lucie Čáslavová (*rodičovská dovolená*), Kateřina Fojtů, Yvonna Gaillyová, Marie Holíková, Kateřina Plesková Koželouhová (*rodičovská dovolená*), Olga Krejčířová (†2013), Marie Křiváková, Jan Labohý (do 4/2013), Petr Ledvina, Jana Maděrová, Hana Machů, Kateřina Pařízková, Petra Poklembová, Hana Sekerková, Anna Spáčilová, Alena Šuráňová (*rodičovská dovolená*), Jana Tesařová (*rodičovská dovolená*), Vendula Tomková (*rodičovská dovolená*), Karla Vincencová, Mojmír Vlašín, Aneta Zádrapová, Dana Zajoncová (do 2/2013), Mariana Zbořilová

Dlouhodobí externí spolupracovníci: Jan Hollan, Radim Machů, Helena Vlašínová.

XI. Rada Ekologického institutu Veronica

doc. Ing. Antonín Buček, CSc., **statutární zástupce ZO ČSOP Veronica**

doc. Ing. Helena Králová, CSc.

RNDr. Miroslav Kundrata

doc. Ing. Jan Lacina, CSc.

RNDr. Naděžda Johanisová, Ph. D.

XII. Poděkování

Za spolupráci, pomoc a podporu, dary finanční i materiální děkujeme následujícím organizacím a institucím:

AFIMO CZ, s.r.o., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Alcedo Vsetín, Arnika, Ateliér Fontes, Ateliér Vizage, Audiovisual, BSH domácí spotřebiče s.r.o., ČaĽa, Cenia, Centrum pasivního domu, Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, Český svaz ochránců přírody Ústřední výkonná rada, Česon, Dům zahraničních služeb – Národní agentura pro evropské vzdělávací programy – projekt partnerství Grundtvig v rámci Programu celoživotního vzdělávání, Eku-menická akademie Praha, Energetická agentura Zlínského kraje, Evropská unie – ERDF – Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Rakousko a Česká republika – Slovensko, Evropská unie – Evropský sociální fond – Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Fakulta architektury VUT Brno, Frank Bold, Gymnázium Jana Pivečky Slavičín, Hëllef fir d'Natur Lucembursko, Hnutí DUHA, Horní mlýn, Chaloupky, Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, Jihomoravský kraj, Katedra environmentálních studií FSS MU, kavárna Trojka, Klimatická koalice, Knihovna Jiřího Mahena, Lesy České republiky, Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání a její detašovaná pracoviště, Líska – občanské sdružení pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu ve Zlínském kraji a její členové, Kosenka Valašské Klobouky, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR, Moštárna Hostětín s.r.o., Nadace Jana Pivečky, Nadace Partnerství, Nadace Partnerství v rámci Blokového grantu z programu švýcarsko – české spolupráce, Nadace Veronica, NESEHNUTÍ, NET4GAS- Blíž přírodě, Národní park Podyjí, obec Hostětín, občanské sdružení Přírodní zahrada, Občanské sdružení Tradice Bílých Karpat, Planta Naturalis, Přírodovědné centrum Trnka při Domě dětí a mládeže Uherské Hradiště, Ptáčí centrum, Rezekvítek, ČSOP Regionální sdružení v Brně, Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, Síť ekologických poraden, Správy chráněných krajinných oblastí Bílé Karpaty a Moravský kras, Statutární město Brno, Statutární město Zlín, Teplárny Brno, VIS Bílé Karpaty, WWF, Zelený kruh.

Jednotlivcům

Raymond Aendekerck, Andreas Beckmann, Oldřich Bednář, Eva Beranová, Bohuslav Binka, Stanislav Boček, rodina Bolečková, Antonín Buček, Josef Cvachovec, Magda Čáslavová, Ladislav Čmel, Kamila Danihelková, Eliška Davidová, Blanka Dobešová, Zdeňka Dohnálková, Jana Drápalová, Julie a Edgar Faberovi, Zbyněk Fiala, Petr Foltýn, Zuzana a Darek Galle, Daniel Grmela, Adéla Hamplová, Naďa Hamšíková, Alžběta Hanzlová, Tomáš Havlíček, Juraj Hazucha, Vlastimil

Hela, Josef Hladký, Marie Holbová, Jan Hollan, Anna Hubáčková, Karel Hudec, Mojmir Hudec, Blažena Hušková, Hana Chalupská, Josef Chybík, Václav Izák, Ladislav Jál, Světlana Jálová, Robert Janota, Michaela Jelenová, Kateřina a Petr Jelínkovi, Iva Jílková, Naděžda Johanisová, Petr Karásek, Ivan Kasalický, Miroslava Knotková, Iva Klížová, Marie Kociánová, Kateřina Kohoutová, Hana Korvasová, Iva Koutná, Lenka Kozlová, Lenka Kožňárková, Irena a Petr Kučerovi, Radek Kučera, Michaela Kulhánková, Stanislav Kutáček, Hana Librova, Kamil Lisal, Magdalena Maceková, Petr Maděra, Jiří Machala, Aleš Máchal, Marie Machů, Radim Machů, Soňa Matulová, Petr Matuška, Vladimír Mikeš, Zdeněk Miklas, Romana Mikulčická, Radim Měřička, Bedřich Moldan, Aleš Moravec, Jaroslav Nykodým, Alexandr Orálek, Rudolf Pecháček, Radim Ajša Pešek, Marie Petru, Radek a Jan Popelkovi, Jan Pospíšil, Rostislav Pospíšil, Pavel Magda Pražák, Ladislav Ptáček, Pavel Reich, Tomáš Rothrockl, Miloš Rozkošný, Vilém Řiháček, Christian Schrefel, Hana Sekerková, Edvard Rejža Sequens, Olga Skácelová, Karel Srdečný, Milan Sukeník, Iva Steinerová, Michal Stránský, Kateřina Stuhařová, Jindra Svobodová, Jan Šálek, Pavel Šamonil, Zdeněk Ševčík, Jiřina Ševčíková, Petr Šimoník, Jana Šlitrová, Ondřej Šrubař, Jan Švéda, Pavel Šurán, Miroslav Šuta, Monika Tranová, Ludvík Trnka, Zbyněk Ulčák, Jaroslav Ungermann, Hana Urbášková, Renata Vaculíková, Veronika Valová, Ondřej Veverka, Helena Vlašínová, Milena Zajíčková, Zita Zapadlová, Mariana Zbořilová, Romana Zbořilová, Eliška Zimová, Zdeňka Žáková.

Mnozí z těchto dárců nás podporují pravidelně – jsou členy Klubu přátel Veronica. Prostřednictvím sponzorského předplatného časopisu Veronica, e-obchodu, webu i osobně nás podpořilo dalších než 100 jednotlivců. Všem za jejich podporu srdečně děkujeme. Bez jejich pomoci by naše práce nebyla možná.

Poděkování patří rovněž občanům Hostětína, členům ZO ČSOP Veronica, členům redakční rady časopisu Veronica a Rady Ekologického institutu Veronica, odborným spolupracovníkům a lektorům vzdělávacích akcí, autorům textů, fotografií a kreseb v časopise a dalších publikacích, studentům na stáži a dalším praktikantům, autorům výstav v Domě ochránců přírody stejně jako muzikantům cimbalové muziky Veronica, více než 100 dobrovolníkům Jablečné slavnosti i všem ostatním dobrovolníkům, kteří nám ochotně pomáhali během celého roku 2013.

**Staňte se členy/členkami Klubu přátel Veronica a finančně podpořte naši práci!
Děkujeme.**

www.veronica.cz/klub

ZO ČSOP Veronica
Panská 9, 602 00 Brno
tel. 542 422 750
e-mail: veronica@veronica.cz
www.veronica.cz

Centrum Veronica Hostětín

veronica
CENTRUM HOSTĚTÍN

Hostětín 86, 687 71 Bojkovice
tel. 572 630 670
e-mail: hostetin@veronica.cz
www.hostetin.veronica.cz

Bankovní spojení: 1342270339/0800
IČ: 13693620
DIČ: CZ13693620

Výroční zpráva ZO ČSOP Veronica za rok 2013
Vydal Ekologický institut Veronica, Brno 2014

veronica
EKOLOGICKÝ INSTITUT

